

ARCHEOLOGIENOTA

NIEUWPOORT KOOLHOFPUT
(prov. WEST-VLAANDEREN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Bert ACKE, Bart BARTHOLOMIEUX, Kris
VAN QUAETHEN

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2016K188

- **Administratieve gegevens**

- ➔ Initiatiefnemer: zie privacyfiche
- ➔ Erkende archeoloog: Bart Bartholomieux, OE/ERK/Archeoloog/2016/00127
- ➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
- ➔ Locatiegegevens: Nieuwpoort Koolhofput (zie plan in bijlage 2 en 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
- ➔ Lambertcoördinaten: X: 36856, Y: 202122 ; X: 37390, Y: 202884
- ➔ Kadastergegevens: Nieuwpoort afdeling 4 sectie C, 257K, 258K, 249A, sectie A 175, A179A, 181C, A201K, 213A, 214C, 215A en Koksijde afdeling 5, sectie C, 1A, 2B, 2C, 3K, 3L, 3E, 3M, 3N (partim), 3P, 20E, 20F, 22E (partim) (zie plan in bijlage 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)

- **Aanleiding vooronderzoek**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Inzake historisch bronnenmateriaal zijn de relevante bestaande bronnen en historische kaarten geraadpleegd via internet. Daarnaast werd het door het Centrum voor Historische en Archeologische Luchtfotografie (Ugent, Vakgroep Archeologie)¹ uitgevoerde historisch vooronderzoek van WOI, op basis van luchtfoto's en loopgravenkaarten, geraadpleegd.

- De uit te voeren bodemingrepen in het plangebied zijn zeer beperkt: het betreft voornamelijk het aanleggen van een wandelpad in halfverharding dat 30cm diep gefundeerd zal worden en het aanleggen van een toegangsplein in halfverharding dat eveneens 30cm diep gefundeerd zal worden. Daarnaast worden twee bufferzones uitgegraven. De voornaamste verstoring van de bodem zal plaatsvinden in de zone van deze aan te leggen bufferzones.
- Het plangebied is gelegen in de Middellandpolders, die tot stand kwamen in de volle middeleeuwen. Het grootste deel van het plangebied wordt gekenmerkt als kunstmatige gronden. Het betreft uitgeveende en uitgebrikte gronden, resultaat

¹ STICHELBAUT B. *Nieuwpoort-Koolhofput: Historisch vooronderzoek projectgebied a.d.h.v. historische luchtfoto's en loopgravenkaarten*. CHAL-rapport 7 ; Zie ook Verslag van Resultaten Bureauonderzoek bijlage 20

van activiteiten die onvermijdelijk tot een verstoring van het bodemarchief geleid zullen hebben. Daardoor is de verwachting op archeologische sporen gering.

- Het plangebied lag tijdens de Eerste Wereldoorlog onmiddellijk aan het front: de spoorwegberm vormde lange tijd de eerste verdedigingslinie. Zoals het rapport met het historisch vooronderzoek naar sporen uit WOI aantoon, is het plangebied militair uitgebouwd, vooral tussen eind 1914 en de zomer van 1917. Deze uitbouw is wel relatief beperkt gebleven, met uitzondering van de zone aan de spoorwegberm. Ter hoogte van de aan te leggen bufferzones werden twee structuren gekarteerd: een smalspoor en een (vlonder)pad. Het betreft voornamelijk bovengronds aangelegde structuren. Ter hoogte van het aan te leggen toegangsplein werden geen structuren gekarteerd. De verwachting aan sporen uit de Eerste Wereldoorlog kan op basis van het uitgevoerde historisch onderzoek als laag gezien worden voor de zones waar het bodemarchief bedreigd is (met uitzondering van het voorkomen van bomkraters).
- Aan de spoorwegberm is de verwachting veel hoger. Hier zijn vandaag de dag nog bovengrondse relictten (schuilplaatsen) bewaard, die beschermd zijn als monument. In samenspraak met Onroerend Erfgoed werd reeds geopteerd voor een inplanting van de toegang die zo min mogelijk verstoring aan boven- of ondergronds erfgoed toebrengt.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt geconcludeerd dat verder archeologisch onderzoek op deze site, zowel in de vorm van vooronderzoek zonder/met ingreep in de bodem als een archeologische opgraving, niet nodig is. De dermate lage verwachting op intacte archeologische sporen, en de door luchtfoto's aangetoonde lage verwachting op sporen uit de Eerste Wereldoorlog, maakt dat verder onderzoek niet te verantwoorden valt. De potentiële kenniswinst van een verder onderzoek op het plangebied is immers zeer laag. Er dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed².

² Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.